

Social Sustainability: แด้มต่อใหม่ของการค้าโลก และโอกาสเชิงยุทธศาสตร์ของไทย

โดย ฝ่ายวิจัยธุรกิจ

ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (EXIM BANK)

Parade ที่จัดขึ้นในช่วง Pride Month ได้กลายเป็นสัญลักษณ์ของการยอมรับความหลากหลายและการอยู่ร่วมกันอย่างเท่าเทียม อีกทั้งยังเป็นกิจกรรมระดับโลกที่ดึงดูดผู้เข้าร่วมทุกเพศ ทุกวัย รวมถึงนักท่องเที่ยวต่างชาติ จนสร้างรายได้ให้กับประเทศผู้จัดงาน รวมถึงไทย สะท้อนให้เห็นว่า ความเท่าเทียมไม่ได้เป็นเพียงประเด็นทางสังคม แต่ยังเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจ การท่องเที่ยว การลงทุน และภาพลักษณ์ของประเทศอย่างชัดเจน แม้ที่ผ่านมา **มิติด้านสังคม (Social)** อาจยังไม่มีมาตรการที่ส่งผลโดยตรงต่อภาคธุรกิจเทียบเท่ามิติด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental) เช่น CBAM (Carbon Border Adjustment Mechanism) หรือ EUDR (EU Deforestation Regulation) แต่ประเด็นด้านสิทธิมนุษยชน สภาพการจ้างงาน ความปลอดภัยในการทำงาน การไม่เลือกปฏิบัติ และความรับผิดชอบต่อแรงงานในห่วงโซ่อุปทาน กำลังถูกยกระดับผ่านกฎหมายและมาตรฐานธุรกิจระหว่างประเทศ เช่น Corporate Sustainability Due Diligence Directive (CSDDD) ของ EU ซึ่งกำหนดให้บริษัทขนาดใหญ่ต้องตรวจสอบและบริหารความเสี่ยงด้านสิทธิมนุษยชนและสิ่งแวดล้อมตลอดห่วงโซ่อุปทานการผลิต

นอกเหนือจากการกำหนดเป็นกฎหมายแล้ว กลไกการดูแลด้านสังคมยังได้แรงหนุนจากภาคธุรกิจเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง โดยเฉพาะบริษัทข้ามชาติ ซึ่งเป็นผู้เล่นที่ทรงอิทธิพลในระบบเศรษฐกิจโลก ทั้งนี้ จากงบประมาณจัดซื้อจัดจ้างของ 500 บริษัทชั้นนำของโลก (Fortune Global 500) ซึ่งมีเงินไหลเวียนรวมกว่า 20 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ หากบริษัทเหล่านี้กำหนดให้ซัพพลายเออร์ทุกรายต้องปฏิบัติตามจรรยาบรรณคู่ค้า (Supplier Code of Conduct) ที่ครอบคลุมมาตรฐานด้านสิทธิมนุษยชนและแรงงาน มาตรการทางสังคมจะครอบคลุมกิจกรรมการซื้อขายราว 1 ใน 5 ของระบบเศรษฐกิจโลก แนวโน้มดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า มิติด้านสังคมกำลังก้าวขึ้นเป็น “ปัจจัยสร้างความได้เปรียบ” ที่ช่วยเพิ่มความน่าเชื่อถือและมูลค่าให้กับธุรกิจในระยะยาว

Inclusive Economy: จุดแข็งเชิงโครงสร้างของไทย

ท่ามกลางการแข่งขันเพื่อดึงดูดการลงทุนและยกระดับความสามารถในการแข่งขัน ประเทศไทยมีทุนทางสังคม (Social Assets) ที่โดดเด่นและสามารถต่อยอดเป็นจุดแข็งเชิงยุทธศาสตร์ได้หลายด้าน อาทิ

- **ความก้าวหน้าด้านความเท่าเทียมทางเพศ** ไทยเป็นประเทศแรกในอาเซียนที่รับรองสมรสเท่าเทียม อีกทั้งยังมีสัดส่วนผู้หญิงในตำแหน่งผู้บริหารระดับสูงถึง 44.1% สูงกว่าค่าเฉลี่ยโลกที่ 32.9% ตามผลสำรวจ Women in Business 2026 ของ Grant Thornton สะท้อนถึงสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคมไทยที่เปิดโอกาสให้คนหลากหลายกลุ่มสามารถเติบโตได้อย่างเต็มศักยภาพ

- **การเปิดกว้างทางสังคม** สังคมไทยมีความยืดหยุ่นและเปิดรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม ศาสนา และอัตลักษณ์ค่อนข้างสูง สิ่งนี้ช่วยให้ประเทศไทยเป็นจุดหมายที่น่าสนใจสำหรับบริษัทข้ามชาติที่ต้องบริหารบุคลากรจากหลากหลายประเทศ รวมทั้งช่วยสนับสนุนบทบาทของไทยในฐานะศูนย์กลางทางธุรกิจและการลงทุนของภูมิภาค

- **การเข้าถึงบริการทางการเงินและดิจิทัล** โครงสร้างพื้นฐานการเงินดิจิทัลของไทย เช่น PromptPay และ QR Payment ช่วยให้ประชาชนและธุรกิจทุกระดับเข้าถึงบริการทางการเงินได้สะดวกขึ้น ลดต้นทุนและข้อจำกัดในการทำธุรกรรม และสนับสนุนการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการรายย่อย ซัพพลายเออร์ และแรงงานนอกระบบ

ซึ่งสอดคล้องกับแนวโน้มที่บริษัทข้ามชาติต้องการสร้างห่วงโซ่อุปทานที่เปิดโอกาสให้ผู้เล่นที่หลากหลายเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น

จุดแข็งเหล่านี้สะท้อนว่า **ประเทศไทยมีทุนทางสังคมที่พร้อมต่อยอดจากโครงสร้างพื้นฐานหรือศักยภาพทางเศรษฐกิจ** อย่างไรก็ตาม จุดแข็งดังกล่าวยังสามารถนำมาปรับใช้ในเชิงยุทธศาสตร์อย่างเป็นระบบมากขึ้น เช่น การให้ความสำคัญและความหลากหลายเป็นส่วนหนึ่งของ Nation Branding เพื่อดึงดูดการลงทุน คุณภาพสูง บุคลากรทักษะสูง นักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และธุรกิจบริการมูลค่าสูง ตลอดจนสร้างความเชื่อมั่นให้กับบริษัทข้ามชาติที่ให้ความสำคัญกับความยั่งยืนและความรับผิดชอบต่อสังคม

ในโลกที่การแข่งขันไม่ได้วัดกันเพียงต้นทุนการผลิตหรือขนาดของตลาดอีกต่อไป **ทุนทางสังคมกำลังกลายเป็น “สินทรัพย์เชิงยุทธศาสตร์” ที่ช่วยสร้างความแตกต่างและเพิ่มมูลค่าให้กับประเทศ** ไม่ต่างจากทุนทางเศรษฐกิจหรือเทคโนโลยี และอาจเป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญที่กำหนดทิศทางการค้า การลงทุน และความสามารถในการแข่งขันของไทยในระยะยาว ในบริบทนี้ EXIM BANK พร้อมทำหน้าที่เป็นตัวเร่งการเปลี่ยนผ่าน สนับสนุนให้ผู้ประกอบการไทยสามารถเปลี่ยน “ความยั่งยืน” ให้เป็น “ความได้เปรียบในการแข่งขัน” และเติบโตได้อย่างมั่นคงในเศรษฐกิจโลกยุคใหม่